

NEISPRIČANA PRIČA O ZABORAVLJENOM HEROJU ALEKSANDRU SAŠI POPOVIĆU KOJI JE PRE TAČNO 15 GODINA POGINUO BRANEĆI NOVI SAD OD AVIONA NATO-A

Kako smo žrtvovali i zaboravili srpskog Stiva Džobsa

Aleksandar Popović bio je jedina. Bomba ga je raznela 1. juna u mestu Nadalj u lanseru PVO-a. Tačno devet minuta posle ponoći. I samo devet dana pre potpisivanja Kumanovskog sporazuma. Njegov podvig potpuno je zaboravljen. Jedino laboratorija na Prirodno-matematičkom fakultetu nosi njegovo ime

Obrazovanje u Srbiji nikad nije bilo popularnije. Fakultetska diploma jedina je pretpostavka zaposlenja, a akademsko zvanje postalo je stvar prestiža do neukusa. Pre samo petnaest godina u Novom Sadu je živeo mlad čovek koji se naukom bavio iz ljubavi. Međutim, Aleksandar Saša Popović tu je ljubav predredio ljubavi prema svojoj zemlji. Posle prve sirene spakovao je torbu i čekao poziv od kog je svaka porodica u Srbiji strepetala te 1999. godine. Poginuo je 1. juna u mestu Nadalj u lanseru PVO-a.

NATO bombe ubile su ga tačno devet minuta posle ponoći. I samo devet dana pre potpisivanja Kumanovskog sporazuma.

Aleksandar Popović je napustio blistavu naučnu karijeru i životom branio novosadske mostove. Skoro dve decenije nakon njegove smrti Novi Sad je izgradio svoje mostove. A da li se seća Aleksandra Popovića? Ovo je priča o njemu...

DAROVITI NAUČNIK. Rođen je 24. aprila 1973. u Novom Sadu. Bio je učenik i student generacije. Član Mense i Petnice. Višestruko nagrađivan kao student i istraživač. Prvi stručni rad objavio je sa samo 17 godina. Studije informatike na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu upisao je 1992. godine, nakon odsluženja vojnog roka, a završio 1997. s prosečnom ocenom 9,96. Imao je samo jednu devetku.

Za izuzetan diplomski rad dobio je nagradu „Mileva Marić Ajnštajn” Univerziteta u Novom Sadu. Nakon diplomiranja, odmah se zaposlio kao asistent-pripravnik na Institutu za matematiku i upisao magistarske studije. Za nepune dve godine s najvišom ocenom položio je sve predviđene ispite na postdiplomskim studijama. U sklopu letnjeg naučnog programa boravio je mesec dana na Univerzitetu Illinois u Čikagu. Učestvovao je na više naučnih skupova, objavio šest naučnih radova u zemlji i inostranstvu i bio koautor tri udžbenika.

Njegova majka Ljiljana Popović i profesorka PMF-a Mirjana Ivanović za „NS reporter” iznose nepoznate detalje iz života mladog heroja.

IZNENADNI POZIV. Majku Ljiljanu, pensionisanu lekarku, iznenadio je naš poziv. Već dugo se novinari nisu interesovali za život njenog sina. Ni za njegovu smrt. Lako je pristala na razgovor iako joj je glas bio pun tuge. Na pomen njegovog imena, vrtlog sećanja vratio ju je u trenutak kada je

DOBITNICI NAGRADE (slevo nadesno): **Sede:** dr Mirjana Mikalački, mr Ivan Pribela, dr Bojana Dimić Surla; **Stoje:** msc Lidija Fodor, mr Živana Komlenov, prof. dr Mirjana Ivanović, msc Miloš Savić, msc Doni Pracner i dr Vladimir Kurbalija

saznala za smrt jedinca.

– Bila sam kod komšinice na spratu. Čuo se glasan bat koraka u hodniku. Izašla sam i videla ceo sprat ispunjen vojnicima. Zнала sam koga traže. Zнала sam i zašto. Ali nisam htela da poverujem – priseća se Ljiljana.

U lanseru je bio s još dva vojnika na položaju. Krstareća raketa ih je otkrila i za nekoliko trenutaka lanser je bio pretvoren u prah. Preživio je samo jedan od njih trojice. Aleksandar je bio izranjavan do neprepoznatljivosti.

– Od detinjstva je bio drugačiji. Iznena-

dio me je odlukom da nakon srednje škole prvo odsluži vojni rok pa da tek onda krene na studije. Kad je počelo bombardovanje, kratko smo razgovarali na tu temu. Rekao je da će ići ako ga pozovu i da mu spremim torbu. Osećao je da će ga pozvati. Ali i da se neće vratiti. To mi je ispričao njegov drug nekoliko godina nakon njegove pogibije. Poverio mu se da predoseća da će položiti život za Srbiju – kaže Sašina majka.

TOLKIN I ANDRIĆ. Bio je brižan sin, koji je sve činio da razveseli majku nakon velike tragedije.

Nemački novinar me je pitao kako je moglo da bude sa toliko potencijala. Odgovorila sam mu...

– Gubitak oca je u njemu dodatno probudio potrebu da bude brižan i odgovoran. Voleo je izlaske, a pošto je bio momak, brinula sam zbog tuča. Nije bio klasičan učenjak, povučen i tih. Voleli su ga svi zbog njegove dobrote i vedre prirode – kaže Aleksandrova majka.

Velika strast u Aleksandrovom životu bila je astronomija. Duge letnje noći provodio je na keju uz teleskop. Zidovi njegove sobe i danas su prekriveni fotografijama svemira. Soba je skoro netaknuta. To je i dalje mesto koje joj pruža utehu, priznala nam je njegova majka. Na policama se nalazi mnoštvo knjiga. Posebno mesto zauzimaju Andrić, Tolkin i Biblija.

– Bio je fasciniran „Gospodarom prstenova”. Poznao je Tolkinov književni svet do tančina. Jedini kome se uvek vraćao bio je Andrić. Tog jutra kada je poslednji put izašao iz svoje sobe, na stolu je ostavio otvorenu „Prokletu avliju” – seća se ova hrabra žena.

– Nismo bili religiozni. Veru je u našu porodicu doneo Saša. Čitao je Bibliju i dela vladike Nikolaja. Kroz razgovore je Boga približio i meni. Za vreme bombardovanja mnoge saborce je bodrio verom pa su ga prozvali Pop. Sve ove godine pravoslavlje mi daje snagu da nastavim. Održava me misao da za mog Sašu postoji nešto više od smrti i sećanja.

Mnogo stranih novinara interesovalo se za priču o Saši. Italijani, Nemci, Rusi i, naravno, Amerikanci.

– Nemački novinar bio je u čudu. Pitao me je kako je moguće da vojska regrutuje mladića s toliko potencijala i žrtvuje ga. Nisam umela da mu odgovorim. Valjda je u Srbiji pravilo da ginu najbolji – završava priču o svom sinu Ljiljana Popović.

PRIZNANJE. Samo nekoliko meseci nakon njegove smrti, u septembru 1999. profesorka dr Mirjana Ivanović s Odsjeka za informatiku PMF-a učestvovala je na međunarodnoj naučnoj konferenciji u Sloveniji. Predstavljala je rad svog asistenta Aleksandra Popovića. I danas, nakon 15 godina, opisuje ovo iskustvo kao jedno od najdirljivijih u svom životu.

– Okupljenima nije bilo jasno zašto je pred njih stala žena, kada je rad napisao muškarac. Pre samog izlaganja, rekla sam da je izuzetni mladi čovek poginuo braneći svoj grad i svoju zemlju. U trenutku kada sam počela da predstavljam rad, osećala sam tugu, bes i nemoć. U crnini, pred svim onim ljudima, od plača me je delilo samo jedno. Bila sam počastvovana kao profesor što sam imala takvog studenta – kaže Ivanovićeve.

Ona objašnjava da je Sašin rad i dalje citiran u akademskim krugovima iako je pisan

ČIKAGO: S kolegama s Univerziteta Illinois

pre 16 godina i uprkos činjenici da je informatika nauka koja se najbrže razvija.

Kao uspomenu na svog sina, Ljiljana Popović je već u decembru 1999. osnovala fondaciju koja nosi njegovo ime. Fond „Aleksandar Popović” daje dve nagrade studentima informatike za izuzetna dostignuća tokom studiranja. Univerzitetu za studente koji su studije završili u roku s prosekom većim od 9,5 i fakultetsku za istraživače mlađe od 28 godina za izuzetan rad u oblasti informatike. Visok prosek i priznat istraživački angažman do 27. godine kriterijumi su koji se teško postižu. Zbog toga se nagrade ne dodeljuju svake godine.

Dobitnica nagrade za 2007. je dr Mirjana Mikalački, asistentkinja na Odsjeku za teorijsku informatiku PMF-a. Tada je bila studentkinja s najvišim prosekom.

– Dobiti nagradu koja nosi ovo ime velika je čast, ali i podstrek. Saša Popović je bio sjajan naučnik i čovek. Bez obzira na karijeru koja ga je čekala, dao je život za otadžbinu – kaže ova mlada naučnica.

Jedna od najvećih i najstarijih laboratorija na Univerzitetu jeste računarska laboratorija PMF-a. U njoj se studenti upoznaju s računarima i računarskim programima. Od 2002. ova laboratorija nosi njegovo ime. Ispred vrata nalazi se pano s nekoliko fotografija ovog mladog naučnika i njegovom kratkom biografijom.

Grad mu je dodelio ulicu. Na kraju Novog naselja, nedaleko od garaže JGSP-a i restorana „Žal za mladost” nalazi se ulica Aleksandra Popovića. U blizini su ulice Mileve Marić, Borislava Pekića i Zorana Radmilovića. A posle izlaska na Novosadski put, na Sašinu ulicu se nastavlja Ulica Stevana Sindelića.

OMILJEN MOST: Saša i Zeželj

guće da vojska regrutuje i žrtvuje mladića
u da je u Srbiji pravilo da ginu najbolji